

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9969 af 10/10/2017 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 73-17 om boligindretning mur- og nagelfast - gelænder - støttegreb - forbrugsgode - hjælpemiddel

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-2141-19359

Ankestyrelsens principafgørelse 73-17 om boligindretning mur- og nagelfast - gelænder - støttegreb - forbrugsgode - hjælpemiddel

Principafgørelsen fastslår

Kommunen yder støtte til boligindretning til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretningen er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende. Boligindretning omfatter mur- og nagelfaste genstande, der fastgøres på en særlig måde eller som ved nedtagning vil efterlade synlige og usædvanlige spor, der kræver reparation, som ikke kan sammenlignes med sædvanligvis forekommende udbedringer.

Kommunen yder støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder til personer med varigt nedsat funktionsevne, når hjælpemidlet eller forbrugsgodet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet. Hjælpemidler er produkter, der er fremstillet med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne, mens forbrugsgoder er produkter, der fremstilles og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug med den almindelige befolkning som målgruppe.

Om gelænder og støttegreb er boligindretning, hjælpemidler eller forbrugsgoder afhænger af det konkrete gelænder eller støttegrebs udformning og fastgørelse.

Afgørende for, om et gelænder eller et støttegreb kan anses som boligindretning, er, om gelænderet eller støttegrebet fastgøres på en særlig måde (fx mures fast i væggen) eller efterlader synlige og usædvanlige spor, når det fjernes. Hvis gelænderet eller støttegrebet ikke fastgøres på en særlig måde eller efterlader synlige og usædvanlige spor, når det fjernes, kan det ikke anses som boligindretning. Kommunen skal så vurdere, om gelænderet eller støttegrebet i stedet kan bevilges som et hjælpemiddel eller et forbrugsgode.

Gelænder vil typisk være forbrugsgoder, da disse fremstilles og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed. Gelænder er således ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, som det er tilfældet med hjælpemidler, men kan i en række tilfælde udgøre den compensation, som personer med nedsat funktionsevne har behov for.

Støttegreb må anses som hjælpemidler, da disse er fremstillet med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne og med en begrænset del af befolkningen som målgruppe. Støttegrebene er udformet til at kunne holde fast i og bære en vis vægt. De skal bruges til at støtte sig til, holde balancen og afhjælpe borgeren fra at falde fx i brusenichen eller for at kunne rejse sig fra toilettet. Støttegrebene skal derfor ikke forveksles med andre greb så som greb ved køkkenbordsskuffer eller døre, der har en helt anden funktion.

Støttens omfang er afhængig af, om gelænder og støttegreb bliver ydet som boligindretning, hjælpemiddel eller forbrugsgode. Borger får hjælp til produktet og opsætning heraf, hvis der er tale om boligindretning eller et hjælpemiddel, mens borger selv skal betale halvdelen, hvis der er tale om et forbrugsgode.

I sag nr. 1 stadfæstede Ankestyrelsen kommunens afgørelse om, at gelænderet var et forbrugsgode. Ankestyrelsen lagde vægt på oplysningerne om det konkrete gelænder, der blev søgt om hjælp til. Ankestyrelsen lagde vægt på, at gelænderet blev opsat på almindelig vis, og at fjernelse af gelænderet ikke ville efterlade usædvanlige spor.

I sag nr. 2 stadfæstede Ankestyrelsen kommunens afgørelse om, at de ansøgte støttegreb ikke var boligindretning. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der var tale om mindre støttegreb, der blev opsat med få skruer, som ikke ville efterlade andre og mere usædvanlige spor end eksempelvis en sæbeholder eller hylde til personlige plejeartikler. Det forhold, at nedtagningen af støttegrebene kunne betyde spartling eller udskiftning af få fliser betød ikke, at der var tale om en boligindretning. Ankestyrelsen hjemviste samtidig sagen, da den ikke var tilstrækkelig oplyst til, at det kunne vurderes, om borger kunne få hjælp efter reglerne om hjælpemidler.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, hvornår der kan ydes støtte til boligindretning efter servicelovens § 116, stk. 1, ved ansøgning om mindre boligindretninger som gelænder og støttegreb. Det ønskes afklaret om gelænder og støttegreb kan anses for mur- og nagelfast, og dermed er en del af boligbegrebet. Afgørelsen vil endvidere bidrage til afgrænsning af, hvornår der er tale om et hjælpemiddel, et forbrugsgode eller en boligindretning.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort ved lovebekendtgørelse nr. 988 af 17. august 2017:

- § 112, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, om hjælpemidler.
- § 113, stk. 1, om forbrugsgoder.
- § 116, stk. 1, om hjælp til nødvendig boligindretning.

Praksis

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

C-4-07: om el-udtag i frostsikkerboks til en ansøger i el-kørestol.

136-10: om udgifterne til etablering af udendørs elstik til et el-køretøj.

54-14: om et toilet og et toiletsæde med skylle-tørrefunktion, der er en boligindretning i servicelovens forstand og ikke et forbrugsgode eller et hjælpemiddel.

73-16: om hvilestole, der kan være hjælpemidler, forbrugsgoder eller sædvanligt indbo.

C-41-08: om iværksættelse af boligindretning inden bevillingstidspunkt.

Kasserede

Følgende principafgørelse er kasseret og gælder ikke længere (historisk). Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse:

C-14-03: om hjælp til anskaffelse af ophængte lysarmaturer.

Vejledninger

Vi har også anvendt Socialministeriets vejledning nr. 7 af 15. februar 2011 om hjælpemidler, biler, boligindretning m.v. (vejledning nr. 6 til serviceloven)

- Pkt. 268, om mur- og nagelfaste ændringer.
- Pkt. 269, om mindre boligindretninger.

De konkrete afgørelser

Sag 1, j.nr. 2016-2141-19359

Du har klaget over kommunens afgørelse om at bevilge et gelænder som forbrugsgode med 50 procent egenbetaling og ikke som en boligindretning. Kommunen afgjorde sagen den 19. februar 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til yderligere hjælp.

Det betyder, at vi er enige i kommunes afgørelse.

Vi beklager den lange sagsbehandlingstid. Det skyldes, at sagen har været principielt behandlet.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at det ansøgte gelænder ikke er en boligindretning, der kan bevilliges efter servicelovens regler om boligindretninger.

Vi vurderer også, at gelænderet er et forbrugsgode.

Hvad er afgørende for resultatet

Boligindretning vedrører mur- og nagelfaste genstande. Et gelænder er mur- og nagelfast i relation til boligbegrebet, hvis det fastgøres på en særlig måde, eller der ved nedtagning vil efterlades synlige

og usædvanlige spor, der ikke er sammenlignelige med sædvanligvis forekommende reparationer. Et gelænder kan opsættes ved fastgørelse på trappens trin, ved indbygning i trappen eller ved opsætning på væg med flere skruer. Gelænderets form og fastgørelse vil derfor have betydning for, om det er omfattet af reglerne om boligindretning eller reglerne om forbrugsgoder.

Vi lægger vægt på, at det ansøgte gelænder monteres med gelænderholdere i væggen med 6 mm skruer. Gelænderholderne opsættes med 43 mm runde fyrretræs håndlister på 200 cm.

Vi finder, at det ansøgte gelænder ikke fastgøres på en særlig måde eller ved fjernelse vil efterlade synlige spor, der ikke sædvanligvis vil findes i en bolig ved fraflytning. Vi lægger herved vægt på oplysningerne om, hvordan gelænderet monteres i væggen.

Forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på normalt forbrug hos befolkningen i almindelighed. Sådanne produkter er derfor ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, som det er tilfældet med hjælpemidler, men kan i en række tilfælde udgøre den compensation, som personer med nedsat funktionsevne har behov for.

Vi lægger vægt på oplysningerne om typen af det ansøgte gelænder, som er runde håndlister på 43 mm.

Vi vurderer, at et sådant gelænder må anses som et forbrugsgode.

Om reglerne

Betingelserne for at få hjælp til indretning af bolig er, at personen har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Indretningen skal også være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Boligindretning vedrører mur- og nagelfaste genstande. Som boligindretning anses selve installationen og den genstand, som eksempelvis fastgøres på en særlig måde i mur, loft, væg eller gulv. Som boligindretning anses også ændringer eller fastgørelse af genstande i en bolig, som hvis de fjernes – eksempelvis i forbindelse med flytning – vil efterlade synlige og usædvanlige spor, der ikke er sammenlignelige med sædvanligvis forekommende reparationer i en bolig.

Mur- og nagelfaste genstande er f.eks. etablering af udendørs elstik, el-udtag i frostsikkerboks og et skylle/tørretoilet, hvorimod ophæng af lysarmaturer med enkelte skruer i loftet ikke anses for mur- og nagelfast, og dermed ikke en boligindretning i servicelovens forstand. Vi henviser til principafgørelserne C-4-07, C-14-03, 136-10 og 54-14.

Der kan ydes hjælp til køb af forbrugsgoder til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når forbrugsgodet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed. Produktet er således ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, som det er tilfældet med hjælpemidler, men kan i en række tilfælde udgøre den compensation, som personer med nedsat funktionsevne har behov for.

Hjælp til anskaffelse af forbrugsgoder ydes med et beløb svarende til 50 procent af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Bemærkninger til klagen

Vi er opmærksomme på, at der i forvejen er et gelænder i venstre side af trappen, og at du søger om et gelænder i højre side. Du går i højre side, da trinnene her er bredere, og du derfor kan få bedre fodfæste. Det oplyste kan ikke føre til en ændret vurdering, da det er oplysningerne om det konkrete gelænder, der er afgørende for vores vurdering af sagen.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag 2, j.nr.: 2016-2143-67050 og 2016-2141-67051

Du har klaget over kommunes afgørelse om afslag på opsætning af støttegreb ved hoveddøren og på badeværelset. Kommunen afgjorde sagen den 23. november 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til støtte til køb af støttegreb som en boligindretning.
- Kommunen skal behandle din sag igen efter reglerne om hjælpemidler.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse efter reglerne om boligindretning, da vi er kommet til samme resultat.

Det betyder også, at vi hjemviser sagen til ny behandling efter reglerne om hjælpemidler, og at kommunen skal afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at de ansøgte støttegreb ikke er en boligindretning, der kan bevilliges efter servicelovens regler om hjælp til boligindretninger.

Vi vurderer også, at kommunen ikke kunne give dig afslag på din ansøgning med den begrundelse, at støttegrebene er forbrugsgoder.

Vi vurderer desuden, at sagen ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at vi kan vurdere, om du har ret til bevilling af støttegreb efter reglerne om hjælpemidler.

Hvad er afgørende for at støttegrebene ikke er en boligindretning

Boligindretning vedrører mur- og nagelfaste genstande. Et støttegreb er mur- og nagelfast i relation til boligbegrebet, hvis det fastgøres på en særlig måde i mur, loft, væg eller gulv eller der ved nedtagning vil efterlades synlige og usædvanlige spor, der ikke er sammenlignelige med sædvanligvis forekommende reparationer.

Vi lægger vægt på, at der er tale om mindre støttegreb, der opsættes med skruer på sædvanlig vis, og som ikke vil efterlade andre og mere usædvanlige spor end eksempelvis en sæbeholder eller hylde til personlige plejeartikler eller et navneskilt ved hoveddøren. Vi vurderer, at udskiftning af få fliser eller en mindre spartling af udendørs murværk ved nedtagning ikke kan medføre, at der er tale om en boligindretning.

Hvad er afgørende for, at et støttegreb ikke kan anses for et forbrugsgode

Forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på normalt forbrug hos befolkningen i almindelighed. Sådanne produkter er derfor ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, som det er tilfældet med hjælpemidler.

Vi lægger vægt på, at støttegreb, som du søger om, er produkter, der er fremstillet med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne og med en begrænset del af befolkningen som målgruppe. Om støttegrebet er det oplyst, at der er tale om et Mia greb, der er et rørgreb, som ved enderne buer svagt og afsluttes med en rund plade, hvorpå det monteres på væggen med enkelte skruer. Støttegrebene skal derfor ikke forveksles med andre greb som greb ved køkkenskuffer eller dørhåndtagsgreb, der har en helt anden funktion. Det kan ikke anses for almindeligt for den brede del af befolkningen at få opsat støttegreb ved hoveddøren eller på badeværelset. Det må anses at være en bestemt del af befolkningen; typisk ældre mennesker, der har behov for at få opsat sådanne støttegreb.

Hvad skal kommunen gøre i anledning af hjemvisningen

Vi er opmærksomme på, at kommunen vurderer, at væsentlighedskriteriet ikke er opfyldt. Vi bemærker hertil, at kommunen ikke har foretaget en nærmere og mere konkret vurdering heraf og behovet for opsætning af støttegreb.

Kommunen skal derfor indhente oplysninger om din funktionsnedsættelse, herunder særligt, om du har tendens til at falde. Kommunen skal endvidere indhente oplysninger om dit behov for støttegreb på badeværelset, hvor, hvornår og hvor ofte behovet opstår, ved bad, ved toiletbesøg osv.

Kommunen skal herefter konkret forholde sig til, om opsætning af støttegreb ved hoveddøren og i badeværelset vil være en væsentlig afhjælpning for dig.

Kommunen skal herefter træffe en ny afgørelse. Hvis kommunen ikke fuldt ud imødekommer din ansøgning, skal kommunen i afgørelsen angive de hovedhensyn og de faktiske oplysninger, der er indgået i kommunens vurdering.

Vi bemærker, at du kan klage over kommunens nye afgørelse efter de almindelige regler. Det betyder, at du kan klage til kommunen inden fire uger efter du har modtaget den nye afgørelse fra kommunen.

Om reglerne

Betingelserne for at få hjælp til indretning af bolig er, at personen har en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Indretningen skal også være nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende.

Boligindretning vedrører mur- og nagelfaste genstande. Som boligindretning anses selve installationen og den genstand, som eksempelvis fastgøres på en særlig måde i mur, loft, væg eller gulv. Som boligindretning anses også ændringer eller fastgørelse af genstande i en bolig, som hvis de fjernes – eksempelvis i forbindelse med flytning – vil efterlade synlige og usædvanlige spor, der ikke er sammenlignelige med sædvanligvis forekommende reparationer i en bolig.

Mur- og nagelfaste genstande er f.eks. etablering af udendørs elstik, el-udtag i frostsikkerboks og et skylle/tørretoilet, hvorimod ophæng af lysarmaturer med enkelte skruer i loftet ikke anses for mur- og nagelfast, og dermed ikke en boligindretning i servicelovens forstand. Vi henviser til principafgørelserne C-4-07, C-14-03, 136-10 og 54-14.

Der kan ydes hjælp til køb af hjælpemidler og forbrugsgoder til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet eller forbrugsgodet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Hjælpemidler er produkter, der er fremstillet specielt med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne.

Forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed. Produktet er således ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, som det er tilfældet med hjælpemidler, men kan i en række tilfælde udgøre den kompensation, som personer med nedsat funktionsevne har behov for.

Hjælp til anskaffelse af forbrugsgoder ydes med et beløb svarende til 50 procent af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.